

Sygn. akt VI U 597/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2014 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: Z. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 6 lutego 2014 r., znak: (...)

w sprawie: Z. K.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o emeryturę

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu Z. K. prawo do emerytury od dnia (...)
- 2) zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz ubezpieczonego kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego,
- 3) stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił powodowi Z. K. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS z powołaniem na niespełnienie warunku posiadania 15 letniego stażu pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu 8 lat,4 miesiące i 22 dni pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od tej decyzji powód wniósł o jej zmianę i przyznanie emerytury podnosząc , że przepracował w Cukrowni (...) w K. okres od 18.09.1972 r. do 20.06.1974 r. i od 22.09.1979 r. do 16.01.1990 r., jako manewrowy.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji stwierdzając dodatkowo, że w dokumentach osobowych ubezpieczonego wskazano, że pracował on w spornym okresie jako ślusarz.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Ubezpieczony Z. K., (...). zatrudnił się w Cukrowni (...) w dziale kolejkowym jako hamulcowy. Stanowisko, które zajmował nazywano też przetokowym i manewrowym. Pracę w tym charakterze wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy od 18.09.1972 r. do 20.06.1974 r. przy obsłudze ruchu pociągów na wąskich torach, następnie zwolnił się z Cukrowni i przeszedł do pracy na (...), gdzie ukończył kurs państwowy na stanowisku manewrowego. Dnia 22.09.1979 r. ubezpieczony ponownie zatrudnił się w Cukrowni (...) w K. jako manewrowy. W tym drugim okresie zatrudnienia, który trwał do 17.01.1992 r. wykonywałem też prace manewrowego, ale na szerokich torach. W dokumentach osobowych ubezpieczonego wskazywano jako jego stanowisko pracy stanowisko hamulcowego ale też stanowisko ślusarza, bądź ślusarza –manewrowego. Przez cały okres zatrudnienia ubezpieczony pracował jednak w dziale kolejki, wykonując takie same czynności, początkowo obsługując ruch pociągu na wąskich torach a następnie na szerokich torach. Była to stała praca ubezpieczonego w pełnym wymiarze czasu pracy. Jako manewrowy ubezpieczony wpinał i rozpinał wagony, przetaczał je z torów na tory, podstawiał wagony pod załadunek i rozładunek i wykonywał inne czynności związane z utrzymaniem ruchu pociągów.

W świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach wskazano, że w spornym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy ubezpieczony wykonywał prace zakładowych służb kolejowych bezpośrednio związane z utrzymaniem ruchu pociągów, czyli prace z wykazu A dział VIII poz.13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. na stanowisku manewrowego. Razem z ubezpieczony w spornym okresie pracowali świadkowie : E. C., S. J., K. K., R. K., L. S. i K. S.

dowód: dokumenty – umowa o pracę, angaże w aktach osobowych powoda, świadectwo pracy, świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach – w aktach rentowych, zeznania świadków : E. C., S. J., K. K., R. K., L. S. i K. S. , zeznania ubezpieczonego zapis protokołu rozprawy płyta k. 48verte.

Powód wystąpił z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury 20.12.2013 r.

dowód: wniosek w aktach rentowych powoda.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów w aktach osobowych i rentowych powoda, których prawdziwości strony nie kwestionowały oraz zeznań świadków E. C., S. J., K. K., R. K., L. S. i K. S., którzy pracowali w spornym okresie razem z powodem oraz zeznań powoda. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i powoda, bowiem były one spójne, logiczne, uzupełniały się wzajemnie, znajdowały też potwierdzenie w zebranych w sprawie dowodach z dokumentów a ponadto świadkowie, co istotne, pracując bezpośrednio z powodem opisali jego pracę na podstawie własnych obserwacji. Świadkowie S. J., L. S. byli ponadto przełożonymi ubezpieczonego.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika w sposób nie budzący wątpliwości, że powód w Cukrowni (...) w K. w okresie od 18.09.1972 r. do 20.06.1974 r. i od 22.09.1979 r. do 17.01.1992 r., pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako manewrowy, wykonując pracę o której mowa w punkcie 13 działu VIII załącznika A do rozporządzenia Rady Ministrów z 8.02.1973r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze to jest pracę w zakładowych służbach kolejowych bezpośrednio związane z utrzymaniem ruchu pociągów.

Sąd dokonał następnie oceny ustalonego stanu faktycznego w kontekście przepisów art.184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zgodnie z treścią art. 184. ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego (art. 184 ust. 2)

Zgodnie z treścią art.32 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy -ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet.) W myśl ustępu 2 art.32 cytowanej ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ustępie 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Przepisy rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r, które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Niemniej jednak należy wskazać, iż w przypadku, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń potwierdzających okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach z przyczyn od siebie niezależnych, art. 472 i 473 k.p.c. umożliwiają ustalenie tych okoliczności w drodze postępowania odwoławczego przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z powołanymi przepisami w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Zaliczenie nieudokumentowanych, spornych okresów pracy w szczególnych warunkach do stażu pracy uprawniającego do wcześniejszej emerytury wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych. Nie ulega wątpliwości, że w postępowaniu o świadczenie emerytalno-rentowe dopuszczalne jest – jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z 27 maja 1985 r. (III UZP 5/85, LEX nr14635) – przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu jego likwidacji lub zniszczenia dokumentów dotyczących zatrudnienia.

Okres pracy w warunkach szczególnych można również ustalić w postępowaniu sądowym na podstawie akt osobowych pracownika.

W myśl § 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W załączniku do tego rozporządzenia – wymieniającym prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, w wykazie A dział VIII pkt 13 wymieniono prace zakładowych służb kolejowych bezpośrednio związane z utrzymaniem ruchu pociągów.

Skoro materiał dowodowy zgromadzony zgodnie z wnioskami stron niezbitnie wykazał, że powód przepracował w Cukrowni (...) w K. okres od 18.09.1972 r. do 20.06.1974 r. i od 22.09.1979 r. do 16.01.1990 r., jako manewrowy w warunkach szczególnych to okres ten winien zostać zaliczony jako okres pracy w rozumieniu art. 32 i 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Okres ten, łącznie z już zaliczonym przez organ rentowy okresem 8 lat, 4 miesiące i 22 dni przekracza limit 15 lat i upłynął do dnia 31.12.1998r., co oznacza, że ubezpieczony spełnił warunek posiadania stażu w szczególnych warunkach. Fakt, że w dokumentach osobowych ubezpieczonego wskazywano różne nazwy stanowiska pracy nie ma w sprawie znaczenia, skoro zarówno dowody ze świadków jak i dokumentów potwierdziły bezspornie fakt pracy ubezpieczonego w służbach kolejowych i związane z utrzymaniem ruchu pociągów.

Organ rentowy nie kwestionował spełnienia przez powoda pozostałych warunków do uzyskania emerytury i dlatego Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w wyroku, przyznając powodowi prawo do emerytury od dnia spełnienia warunku wieku t.j. (...).

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o przepis art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z przepisem art. 99 k.p.c. w zw. z § 3 ust. 1 w zw. z § 11 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (pkt 3 wyroku).

W punkcie 3 wyroku Sąd orzekł o braku odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji na podstawie art. 118ust.1a ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS z uwagi na rozbieżności między treścią świadectwa pracy i świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach których wyjaśnienie wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego, bowiem dokumenty te samoistnie nie dawały podstaw do ustalenia, że z wspornym okresie ubezpieczony pracował w warunkach szczególnych.

SSO Ewa Milczarek